

По неуспешниот самит Буш-Путин по прашањето за Косово, балонот се надува. Приштина е сè понервозна, Брисел му е лут на тандемот Москва-Вашингтон, кој играше пинг-понг партија со протекторатот. Она на што сега ќе работат двете хемисфери, кога увидоа дека инаетот не попушта ниту на едната, ниту на другата страна, е поделбата на областа. Северниот дел ќе остане во Србија, јужниот ќе биде нова минијатурна држава, малку поголема од Сан Марино? Но, проблемите не застануваат тука. Напротив, се отвора Пандорината кутија за етничко решавање на нерешените балкански проблеми. Босна, Црна Гора, Јужна Србија и Македонија ќе бидат исправени пред нов предизвик. Ќе ја зачуваат ли својата кривка унитарност?

КОЈ ЌЕ ДОБИЕ ПОГОЛЕМ ЗАЛАК ОД КОСОВСКАТА ПОГАЧА?

КОСОВО СЕ Д ПОЧНУВА БИТ

**ЦРВЕНКОВСКИ СЕПАК
ЗАМОЛКНА!**

Уште пред средбата меѓу Путин и Црвенковски во Загреб се отворија шпекулациите дека рускиот претседател ќе изврши притисок врз неговиот македонски колега, Македонија да не биде толку гласна во поддршката на планот на

Ахтисари, односно да не зборува многу за независноста на протекторатот. По средбата Црвенковски соопшти дека немало ништо од таков притисок. Путин не побарал од Македонија да го смени ставот за Косово. Арно ама, дваесеттина дена по таа средба, македонските политички структури не изустија ниту збор за северниот сосед. Ниту глас за Ахтисари и за неговиот план, ниту дека треба Косово да добие надгледана независност. А, секој ден повторуваа и Милошоски, и Груевски, и Црвенковски... Веројатно Путин му удрил контра на Бранко и покрај тоа што нашиот претседател не признава.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

По обелоденувањето на скандалот со Ахтисари, чија рака премногу факала евра и долари од албанските бизнисмени, Западот сè поретко го спомнува неговиот план како единствен проект за судбината на Косово. Финскиот дипломат буквално е исфрлен од колосек. Некои други сили ќе решаваат каков статус ќе добие најгорливиот европски проблем во моментот. Во игра се враќа етничката поделба на српската провинција, иако е најмалку посакувано решение. Но, сè повеќе светски дипломати излез од хаосот гледаат токму во таа опција. Иако и двете страни, Белград и Приштина категорично се противат на такво решение, сепак

потајно го посакуваат. Не само што ќе го добијат својот залак во покраината, туку ќе им се отвори можноста за приграбување туѓи територии, едните во Република Српска, другите во Прешевската долина.

НОВИТЕ КОСОВСКИ ВИЛАЕТИ

Анонимни лица кои ја следеле средбата Буш-Путин на приватниот ранч на американскиот претседател, во јав-

носта ја пуштија информацијата дека обврската која им ја дале на Кондолиза Рајс и на Сергеј Лавров е само добивање во време за двајцата светски лидери. Очигледно е дека Косово не може повеќе да се движи по насоката по која тргнало. Затоа, двајцата се согласиле со новиот план, да се изработи детаљна скица и проект за поделба на областа, задача која би им припаднала на експертски тимови од САД и од Русија. Меѓу редови може да се прочита дека Вашингтон и Москва ќе го делат Косово на српски и на албански дел онака како

што ним им одговара, во согласност со стратешките интереси на двете сили. Белград и Приштина ќе бидат само инструментите во креирањето на двата вилаета на Косово, американскиот и рускиот. Самиот факт дека косовскиот проблем сега се спушта на пониско ниво, шефови на дипломати и експертски тимови, без улогата на двајцата најмоќни, говори дека и Буш и Путин непотребно се замориле со албанско-српскиот спор. Новите идеи за спорната територија всушност, нема да бидат нови, туку во игра ќе влезе еден од плановите кој се појави уште на почетокот - поделбата. Москва смета дека Албанците на

"Непостигнувањето договор меѓу Буш и Путин за Косово е јасен пораз на американската дипломатија. Сега САД и Европа треба да тргнат на сè или ништо во Советот за безбедност на ООН и резолуцијата да ја стават на гласање. Тогаш ќе се види дали Русија сериозно мислела да стави вето или само блефира. Од Европа не може да се очекува единство. Таа брои 27 земји-членки и тешко се постигнува консензус. Русија тоа го користи. Затоа е потребно американско водство".

Даниел Сервер, Американски институт за мир

ЕЛИ...?

КАТА ЗА ПРОЦЕНТИ!

"Кога имате два спротивставени става, независност и не-независност, тогаш место за компромис нема. Европа денес е слаба и поделена, таа нема кохерентна надворешна и безбедносна политика. Русија ја држи како заложник. За жал, Германците не покажаа водство за време на претседавањето со ЕУ. Не очекувам сега Португалија да биде похрабра. Едно е сигурно, чекорите на Приштина ќе зависат од сигналите во Вашингтон. Ако не оди како што треба, веројатно последното нешто што ќе се предложи е поделбата, но мислам дека таа е неприфатлива за Србија, бидејќи не е подготвена да го трампа југот на земјата за северот на Косово".

Јануш Бугајски, аналитичар

"Ако Србите и Албанците не најдат компромис околу идниот статус на Косово, тогаш не преостанува ништо друго освен таа територија да се подели. Таквата поделба ќе биде повеќе оправдлива, затоа што таму не е создадена безбедност за српското население. Тешко е да се исцртаат границите, но и за тоа ќе биде потребен компромис меѓу Србите и Албанците. Потребна е само волја од страна на Американците и мал притисок од Вашингтон врз властите во Приштина да отстапат од тврдата политика. Верувам дека Белград ќе се согласи со поделба, зашто во спротивно може да го изгуби цело Косово. Тоа не е идеално решение, но ништо друго не преостанува. Целосно независно Косово е голема опасност за повеќенационалните држави од опкружувањето".

Евгениј Примаков

Косово никако не смеат да добијат повеќе од две третини од територијата. Вашингтон, пак, има поинакво мислење - на Албанците треба да им се даде 90 отсто од територијата. Во српскиот дел, кој виси на конец, би требало да влезат реоните околу Северна Митровица, Грачаница, Пеќ, Обилиќ и Косово Поле. Србите се плашат од фактот дека при евентуалната поделба на Косово, голем дел од српското население би останало под контрола на албанските власти. Оттука, барем засега белградските власти се противат на таквите заткулисни руско-американски планови. Прашањето е и како може да се случи поделба на мирен начин? Дали таа е изводлива без нова војна и без ново крвопролевање?

БАЛКАНОТ ПОД ОПСАДА НА ФУНДАМЕНТАЛИСТИ

На Косово, поточно во околината на Гњилане, постојат кампови на албански екстремисти и вехаристи за обука на вооружени припадници на новите паравојски. Во нив се обучуваат млади Албанци и се подготвуваат за вооружено востание, а се предводени од исламски фундаменталисти. Веднаш штом ќе се прогласи независноста на Косово (ако се прогласи), новите форми на ОВК ќе бараат отцепување на југот на Србија и негово припојување кон Косово. Последниве неколку седмици овие информации ги собрале одредени разуз-

навачки служби, кои се наоѓаат во регионот. За состојбите бил информиран и КФОР, па затоа толку често повторува дека ќе одговора со сите средства доколку дојде до дестабилизација на покраината. Значи, во моментот постојат тајни активности на балканските фундаменталисти, кои досега беа скриени во добро утврдени позиции на Косово, во Прешевската долина, Босна, Санџак, во Западна Македонија, но и во Липковскиот регион. Командант на КФОР во Приштина, засега ги демантира тврдeњата дека постојат фундаменталистички групи и вели дека извештаите на западни разузнавачки структури се не-

КОСОВО И СЕГА Е ПОДЕЛЕНО - БОДЛИКАВИ ЖИЦИ МЕЃУ СРБИТЕ И АЛБАНЦИТЕ

"Ако Косово се подели по етнички принцип ќе се создаде преседан, според кој ќе мора да се рedefинираат и границите на Македонија, на Црна Гора, на Србија и на Хрватска. Поделбата ќе предизвика тензии во северна Војводина, но тоа нема да биде причина за отцепување на тој дел од покраината. Евентуалното издвојување на Унгарците во посебна територијална единица, ќе ги доведе во ситуација во каква што се најдоа Србите во Хрватска кога се обидоа да ја создадат Република Српска Краина."

Ненад Чанак

"Во изминатите осум години ОВК прифати само примирје, но ништо не е завршено. Доколку наскоро не се реши статусот на Косово, брзо ќе реагираме. По тридневни консултации со воените ветерани од ОВК од сите албански области, добив уверување дека тие се подготвени соодветно да одговорат доколку Косово не добие независност. Стравувам дека политиката наместо во Собранието, ќе се води на улица. Тогаш ќе мора да проговориме јазикот на народот. Порачуваме дека ОВК не е разоружана, туку само има објавено примирје. Тоа значи дека сме подготвени на консолидирање на редовите. Доколку независноста не се случи до крајот на јули, тогаш целиот Балкан ќе го снајде хаос".

Авни Мушкољал, лидер на т.н. воени ветерани на ОВК

целосни и површни. Како и да е, КФОР е свесен дека водачите на т.н. ОВК и АНА на Косово, во Албанија и во Македонија се поврзале со лидерите на Муџахедините од Тузла и од Нови Пазар. Екстремистите работат на префрлањето на вооружени вехаби од Босна на Косово и во Рашката област. На Косово постојат кампови на фундаменталисти, УНМИК и КФОР знаат за тоа, но молчат. Планот на исламистите е да се следи процесот на стекнувањето на косовската државност, па кога Обединетите нации или самата власт во Приштина ќе го направи тоа, веднаш да почнат со походот за одделување на Прешевската долина од рамките на српската држава. Многумина во тој план гледаат повторување на 17 март 2004 година, кога под налетот на албанските екстремисти и цивили беа протерани голем број Срби од областа. Нејасно е само дали во евентуалниот поход ќе бидат вклучени и радикалните структури од режимот на Ал каида, ако се има предвид фактот дека Косово е еден од центрите на оваа светска терористичка мрежа.

на Косово ќе предизвика политичко-безбедносна катаклизма на Балканот. Имено, Албанците можеби би прифатиле поделба на територијата, но само под услов реонот околу Прешево и Бујановац, популарно наречен источно Косово, да се присоедини кон Косово. Неодамна имаше демонстрации на југот на Србија, од кои произлезе предупредувањето дека наскоро може да се активира референдумот на албанското население од тоа подрачје, со кој се бараше отцепување од српската држава. Конфликтот тука би бил неизбежен. НАТО ќе мора воено да се ангажира во потенцијалниот српско-албански вооружен судир. Многу лесно тензиите и воените дејствија можат да се префрлат во Санџак, каде во изминатиот период се создаде основа за дејствување на вехаби-тичко-терористички групи поврзани со Ал каида. Во меѓувреме, пробелградскиот режим во Бања Лука лесно ќе се одлучи за отцепување на Република Српска од босанската федерација и за нејзино влегување во територијалните рамки на Србија. По ова, ретко кој ќе може да се надева на статус кво состојба во Црна Гора и во Македонија. Едните ќе ја побараат долгонајавуваната автономија во реонот околу Плав и Гусиње на црногорско-косовската граница, а другите ќе ја освежат идејата за Илирида (веројатно незадоволни од неостварените договори од бипартидниот договор меѓу Груевски и Ахмети). И што може да се заклучи од ова? На ваков

развој на состојбите неодамна предупреди, или подобро речено повика, поранешниот македонски премиер, Љубчо Георгиевски. Далеку од тоа дека некој му ја поттурил како идеја претходно па, преку својата колумна ја тестира јавноста со еден таков пробен балон. Но, од друга страна, пак, зачуди по малку изјавата на првиот човек на НАТО, Шефер, дадена за време на Форумот на Алијансата во Охрид, дека членството во пактот за Македонија и за Албанија можно е да зависи од развојот на состојбите на Косово и во регионот. Дали можеби воениот дел од Брисел навистина нешто со тоа? Ако почнат тензиите и се наруши стабилноста, а со тоа и унитарноста на државите, тогаш малку е веројатно дека догодина ќе можеме заедно со Хрватска да му се порадуваме на НАТО.

ПОДЕЛБАТА - ВОВЕД ВО БАЛКАНСКА КАТАКЛИЗМА

Најпесимистичката прогноза во однос на најавениот и сè уште неофицијален план е дека евентуалната поделба